

CUDNOST

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

Issued
three times a week.
Tuesday, Thursday,
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORIA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 115.

CHICAGO, ILL., TOREK, 25. SEPTEMBRA — TUESDAY, SEPTEMBER, 25. 1923.

LETÖ (VOL.) IX.

NEMČIJA PRED CIVILNO VOJNO.

Nacionalisti in komunisti se zvezali. Boj med meščani in kmeti. Komunisti prajo pomoč iz Rusije.

Berlin. — Vlada je zvedela za naklepne nacionalistov v južni Nemčiji, da bodo začeli z revolucijo. Dogovorili so se tudi z drugimi reakcionarci in posebno z komunisti, da bodo zapričeli skupno in s tem ko bodo oni zavzeti južna mesta, bi vzel komunisti Berlin in druga glavna mesta.

V Šleziji se je boj že pričel med delavec, katere so načuvali komunistični voditelji in kmetje. Po mestih, trgih in kmetij s silo pritiskajo, da znižajo ceno za polovico, drugič se pa delavci vozijo po deželi z velikimi avtomobili in zahtevajo živeza, drugače jim požgejo posestvo. Komunisti so zavzeli več orožja in muničije in ti kraji so zradi tega silno ogroženi. Komunistična glavna voditelja na Nemškem Henrich Braudler in Talmayer sta sporočila na Rusko, da sedaj je zrelo za pričeti z revolucijo, in da so v moči zavladati v nemški državi. Treba je še pomoći iz Rusije, ker Nemčija je obdana vse okoli z protiboljševiškimi državami in zato morajo biti pripravljeni na velik odpor.

Kancelar Stresman je hitro sklical posebno sejo, pri kateri so bili prisotni vojni minister, glavni general in minister za notranje zadeve. Seja je trajala do pol noči in so sklenili takojšno mobilizacijo vojaštva, da se udarijo z revolucionarci, katerih moč je sedaj na višku.

KATEDRALKA NA POŠTNIZNAMKI.

Cologne. — Nemčija je izdala nove poštni znamke po 10-tisoč mark. Na znamki je slika katedrale Cologne.

PROTI NEMORALNIM SLIKAM V KINO.

Philadelphia, Pa. — Župan Moore je prepovedal v tem mestu vsem kino teatrom kazati kake nemoralnosti v slikah. Neki teater, ki se temu ni pokoril, je izgubil svojo licenco.

KRŠČANSKA METODA ZA KATOLIŠKE DEKLETA.

Pittsburgh, Pa. — Svet katoliškega ženstva v tem mestu je sklenil, da se prične z 8. oktobrom t. l. poseben tečaj za mlada dekleta, kjer si jih bo dvakrat na teden podučevalo brezplačno umetnega pletenja in šivanja. Tem je namen držati mlada katoliška dekleta od pohajkvanja ob dolgih zimskih večerih.

KATOLIČANI NA JAPONSKEM ZELO PRIZADETI.

Iz Tokio se poroča, da je potres razdejal na Japonskem oholi trideset katoliških cerkev, tri kat. bolnišnice in več kat. zavodov. Smrt je zadela enega duhovnika in enajst katoliških nun.

PRVI NASTOP COOLIDGA V JAVNOSTI.

Washington, D. C. — Včeraj je predsednik Coolidge imel prvi javni govor na letni seji Ameriškega Rdečega Križa, katerega je on obenem predsednik, kakor je to običajno ameriških predsednikov.

ZA OMEJITEV "SODNIH PREPOVEDI".

Washington, D. C. — Ameriška Delavska Federacija je pričela živahnou agitacijo po svojih voditeljih, da naj se moč zveznih sodnikov z ozirom na sodno prepoved primerno omeji. Dosedaj so imeli sodniki veliko moč in so smeli izdati sodno prepoved proti stavkam in drugim takim delavskim zahtevam.

KUKLUKSKLANI UGNANI.

Vojška čete so dobile ojačanja. Voditelji Kukluksklanov bodo postavljeni pred sodišče.

Oklahoma City, Okla. — Nama maskiranih Klanov v državi Oklahoma, da bi izpodrinili vlado in oni zavladali s svojimi privrženci, ki jih je največ v tej državi, se ni obnesel. V prvi vrsti, glede tega gre čas guvernerju Walton. Ta je videl že dolgo časa ta razvoj v njegovi državi, zato je mirno gledal na to, in ko je videl, da se nevarnost veča vedno bolj in bolj je nastopil z vso silo proti temu. Že preje je prepovedal, da bi imela ta organizacija, kake veselice in parade z maskami na obrazih, kajti pred masko je ogroženo všako človeško življenje.

Silni odpor je nato nastal od strani te organizacije. Tudi guverner je porabil vse sile. Dostavljanju se je zbral na ta dan v St. Patrick cerkvi.

Washington. — Samuel Gompers, predsednik ameriške federacije se je pogovarjal z presidentom Coolidgom, glede dela, ki ga opravljajo otroci in se je izrazil, da se mora to odpraviti. Delo, ki ga opravljajo otroci, katerega po postavi ne bi smeli opravljati, je narastlo, ker je više sodišče te postave imenovalo nepostavne.

Sedaj vlada mir. Do bojev ni prišlo. Zaprli so glavne vodilje in med njimi glavnega voditelja N. C. Jewelta, katerega bo.

500 ANTRACITNIH PREMOGARJEV ODŠLO NA STAVKO.

Scranton, Pa. — Poroča se, da je v Carbondale zapustilo čelo 500 premogarjev, ker niso dobili listin za cene, kot to določa nova pogodba. Kompanijski delavci in drugi, ki so plačani od dneva so zapustili delo, ker so morali svoj čas registrirati na uru, kar je pa po novi pogodbi odpravljeno. Odbor premogarjev bo danes apeliral radi tega na vrhovni urad unije.

POLICAJ USTRELJEN.

Chicago. — V vzhodnem delu Chicago je v soboto ponoči nastal spor med policajema Robert Kucen in Tom Mitchell in nekim črnem Green v gostoljniških prostorih. Črnc je ustrelil na policajca in ga na mestu ubil. Toda tudi Green je ubit in se ne ve na kak način, ali ga je ustrelil nazaj policaj ali gospodar gostilniških prostorov.

MESTO NAJDENO V TESALIJI.

Carigrad. — V Tesaliji so odkrili te dni staro mesto, o katerem poročajo raziskovalci, da je iz dobe Bizantincev. Vse razvaline, zidovja so zasute in preščene, med katerimi pa se odpira važne zgodovinske stvari. Ta vest je dvignila silno zanimanje med zgodovinarji.

AMERIŠKE VESTI.

Washington. — Prezident Coolidge je določil, da se določi posebna konferenca, na kateri se bo določilo, kako pootrošiti prohibicijske postave. Določitev konference je določena sredi oktobra.

Washington. — Več vladnih zastopnikov se je zbral na posebno konferenco, na kateri so poročali o političnem gibanju v državi New York. Charles D. Hilles, se je izrazil po zborovanju, da ljudstvo se strinja s Coolidgevo administracijo in če bo to priznanje ostalo, je veliko upanje za Coolida v prihodnjem letu.

Washington. — V tem letu poročajo, da so v celi Ameriki zavzeli čez 5,000 kotlov za destiliranje žganja. Žganja in drugih alkoholnih pijač so pa zavzeli na miljone galonov.

Washington. — Vladni oddelek je pozval guvernerju Pinchota iz Pensylvanije, da napoveda ultimatum proti zlorabljanju prohibicijskih zakonov, se mesto Johnstown, ker je pritisk na Mehikance in črnce, da se izselijo iz mesta. Protest glede tega je vložila pričevni vladi mehiške vlada.

Washington. — Nadškof Fumasoni — Biondi, apostolski delegat, je odpavil v vladnem mestu pontifikalno mašo z requiem za žrtvami v japonskem potresu. Mnogo duhovnikov in ljudstva se je zbral na ta dan v Chicago kralju suha.

Chicago. — Od kar je mestni župan napovedal ultimatum proti zlorabljanju prohibicijskih zakonov, se mesto Chicago dan z županom Johnom Deverjem bo Chicago kralju suha.

Chicago. — Pred dnevi so se vrstile po celi Chicago, velike preiskave po raznih sumljivih salonih in drugih podobnih prostorih. Lov se je obnesel. Zaprli so čez 1100 ljudi, pijačev in obenem tudi prodajalcev prepovedane kapljice. Bila je prava ofenziva. Policijski avtomobili so vozili pijačne ljudi v zapore drugi zopet so imeli opravek s konfisciranimi kotički in z veliko množino priprave za kuho, toda najbolj so hiteli pospraviti že napravljeno produkcijo vsakovrstnih pijač. V enem samem vardu so dobili čez 500 pintov žganja in veliko množino drugih alkoholnih pijač. Odkrili so zopet velikansko množino dobre alkoholne pive v pivovarni na 732 N. Leavitt ulici, namreč 2300 sodov pive in po vrhu tega še 300 sodov pive ravno pripravljene za izvoz.

Policijski šef in župan sta odredila stroge postave glede tega in na vsako policijsko postajo sta poslala ukaz, da se nemudoma napravi pregled že kaznovanih gostilnicarjev glede kršitve prohibicijskih postav, da jim na podlagi tega vzamejo koncesije, gostilnam so že vzel pravice in določenih je še 50 drugih, katerim se bo odtegnilo dovoljenje.

Los Angeles, Cal. — Neki zlikovci so zvezali nočnega čuvalja californijske Univerze in vzeli mu ključe od posameznih sob. Ukradli so v gotovini čez 3000 dolarjev, ki je bil nabran za revne dijake.

Chicago. — Prohibicijski agentje so napravili preiskavo v restavrantu na 736 North Clark ulici in našli tam mnogo posod za mleko. Ker se jim je zdelo sumljivo, so pogledali in so videli, da je bilo notri samo vino. Zasledili so nato tudi v kleti velikansko množino pijače v vrednosti \$15,000.

New York. — Predsednik mednarodne unije tiskostavcev George L. Berry, je izključil iz organizacije vse tiskostavcev v New Yorku, ki so započeli stavko. Vzrok temu je, ker so začeli stavkati nepostavnim potom. Vseh članov je 2500.

Mexico City. — Na tisoče ljudi pričakujejo v Meksiku iz Evrope, ki se bodo naselili v teh krajih. 10.000 družin italijanskih je pripravljenih priti v to deželo. Tudi Zdr. Drž. bodo priznali k temu, da se prevozni stroški znižajo, in da se jim zagotovi varstvo v novi naseljeni koloniji.

Newagassett Pier, R. I. — Parnik Lexington, last colonijalne parobrodne družbe je plul iz New Yorka proti Providence. Zavozil je na morsko pečino. Vsi potniki bi bili utonili, ako bi ne

TONAREJEVALCI DOLARJEV.

Budapest. — Policija je tu zavzela ponarejevalce ameriških dolarskih bankovcev. Po strogi preiskavi so odkrili, da enaka ponarejevalna društva se nahajajo tudi na Dunaju in v Warszavi. Ponarejenih bankovcev so razpečali silno veliko, kateri se sedaj nahajajo v prometu med ljudstvom po vsej Evropi.

MESTNA OBLAST NASTOPA PROTI PRODAJALCEM ALKOHOLNIH PIJAČ.

1100 ljudi zaprli pri včerajšnji preiskavi. — Odvzetje mnogih gostiln.

Chicago. — Od kar je mestni župan napovedal ultimatum proti zlorabljanju prohibicijskih zakonov, se mesto Chicago dan z županom Johnom Deverjem bo Chicago kralju suha.

Pred dnevi so se vrstile po celi Chicago, velike preiskave po raznih sumljivih salonih in drugih podobnih prostorih. Lov se je obnesel. Zaprli so čez 1100 ljudi, pijačev in obenem tudi prodajalcev prepovedane kapljice. Bila je prava ofenziva. Policijski avtomobili so vozili pijačne ljudi v zapore drugi zopet so imeli opravek s konfisciranimi kotički in z veliko množino priprave za kuho, toda najbolj so hiteli pospraviti že napravljeno produkcijo vsakovrstnih pijač. V enem samem vardu so dobili čez 500 pintov žganja in veliko množino drugih alkoholnih pijač. Odkrili so zopet velikansko množino dobre alkoholne pive v pivovarni na 732 N. Leavitt ulici, namreč 2300 sodov pive in po vrhu tega še 300 sodov pive ravno pripravljene za izvoz.

Policijski šef in župan sta odredila stroge postave glede tega in na vsako policijsko postajo sta poslala ukaz, da se nemudoma napravi pregled že kaznovanih gostilnicarjev glede kršitve prohibicijskih postav, da jim na podlagi tega vzamejo koncesije, gostilnam so že vzel pravice in določenih je še 50 drugih, katerim se bo odtegnilo dovoljenje.

PROGLAŠENEGA ZA MRTVEGO SO OŽIVELI Z ADRENALINOM.

Grand Rapids, Mich. — Tuje meščan Frank L. Mann 40 let star je bil proglašen za mrtvega, ko ga je zadel električni tok 7,500 voltov močan. Dr. Gillette preizkuševalcev ga je zavestil v bolnico, kjer je na njem poizkusil Adrenalin. Vbrizgnil mu ga je 15 kapljic in čez dve uri je proglašen za mrtvega pričel k zavesti. Bolnik je sicer močno opečen, vendar združljiv, da je upanje, da bo ozdravljen.

POLJSKI GENERAL PRIDE V AMERIKO.
Waršava. — General Haller, višji vrhovni poveljnik poljske vojske je včeraj odpotoval v Združeno državo. Namen njegovega potovanja je ogledati Ameriko in Kanado.

bil na srečo priplul mimo neki parnik, ki je rešil potnike. Parnik Lexington se bo gotovo vstopil.

Pismo iz Slovenije.

Poroča Rev. Dr. F. T. Ljubljana, 22. avg. 1923.

Meseca julij in avgust, čas velikih dijaških počitnic, časnikarji radi imenujejo dobo kislih kumarc. Z dijaki vred zapuste mestno zidovje tudi uradniki in njih družine ter pohite na oddih v naravo, da se pokrepčajo v srežem zraku in si utrijo zdravje. V državnih središčih prename živahnou parlamentarno delovanje, politične novice postajajo pičle, v časopisu zavlada pogostokrat "suša." Nekoliko take sušje je cenjeni čitalci "Edinstvo" najbrž opazil tudi med poročili iz Slovenije. Zato moram v svoj zagovor povedati, da je tudi vašega dopisnika potegnil za seboj počitniški vrtinec. Da pa vsaj deloma izpolnim nastalo vzel, prevzamem danes ulogu sušnega kronista-kronopisca — podati hočem na kratko samo najbolj značilne pojave iz našega verskega, kulturnega in političnega življenja v vročem poletju.

Razveseljiva priča v našem verskem pokretu je bilo le po število katoliških prireditve v vseh večjih krajih širne Slovenije. Nekatere prireditve so posetili tudi naši neodrešeni bratje iz Koroške in Primorskih z žalnimi trakovi na prsih. Slovenski ljudski stranki. Praznično razpoloženje je takrat prevevalo vse dobro misleč slovenska srca. Z nam vred ste pričakovali boljših časov v starem kralju tudi vi onstrani morja. Moj bratracanec iz Clevelandja je dan v pismu z dne 21. aprila t. l. odšel na temo svojemu veselju, ko je pisal: "Častitam vam na častnem izidu, volitev! Bral sem kratko novico takoj drugi dan v angleških listih in vesel sem se s Teboj." Vremena Kranjcem bodo se zjasnila!" In prepričan sem, da bodete sedaj uredili hišo, kakor mora biti urejena — oziraje se na njeno zgodovino, razvoj, zmožnost itd. Tako smo bili res vsi Slovenci — doma in na tujem — eni misli. Pa zgodilo se je drugače. Dne 13. junija t. l. so zastopniki Slovencev, Hrvatov in srbskih radikalov se stavili takozvanimi "Markov protokol," ki naj bi tvoril nekak most za sporazum med našim troimeščim narodom. Ko so si pa radili v parlamentu zagotoviti večino, so pozabili na zagrebški dogovor. Začeli so paševati po starem Pašičevem načinu. Opozicija Slovencev in bosenskih muslimanov ne pomeni veliko več kot nič. Zato se tudi v naši slovenski javnosti v zadnjem času pretresa vprašanje, ali naj po zgledu Hrvatov tudi slovenski poslanci zapuste narodno skupščino in ostanje doma. Med ljudstvom po kmetih jih je veliko, ki so za popolno abstineco. Tednik "Avtonomist," ki si je zaradi svojega treznega pisanja pridobil zaupanje vsega slovenskega ljudstva, je v uvodnem članku — v Belgradu — ali doma — z dne 11. avg. t. l. prišel do slednjega zaključka: V takih odločnih trenutkih, ko gre za življenje in smrt enega naroda

EDINOST

(UNITY.)

Izhaia vsak terek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 2nd Street,

Telephone: Canal 0098.

CHICAGO, ILL.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

STEVILO POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtkovo številko do 12. ure ure dopoldne v tork in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Farmar v politiki.

Farmar na zapadu in sredozapadu je imel to leto vsaj povprečno — — pravimo povprečno — — še dobro letino. Pretežni večini bo seveda tudi to leto ugrabil železniški moloh skoraj ves njihov prislužek, ki gre farmarju za njegovo težko delo, za njegove skrbi, za negotovost njegove eksistence, za investiran denar po vsi pravici. Angleški časniki objavljajo pismō nega farmarja — — sadjereca iz Michigana, ki ima trg — — našo Chicago — — takoreč pred durmi, ki je pa vsled ogromnih železniških prevoznih stroškov prejel za 9 košev krasnih jabolk, vsak koš en bušel celih 22 centov; piši in beri: DIVINDVAJSET CENTOV! Od te svote mora plačati pa še vse stroške za trgatev itd. Ta mal slučaj se bo ponavljal še stoinstočkrat pri drugih farmarjih. Ni čuda potem, če se farmar jezi nad vlado, ki mirno gleda in za njega ničesar ne stori, če se jezi na kongres, ki dela vedno in vedno samo oblube, za farmarja pa niti mezinca ne gane, ni čuda, če se loteva farmarja vedno večja nezadovoljnost in se zgraža nad politiko dosednjih strank.

Res, da so še farmarji, katerim daje obdelovanje njihove zemlje še vedno njihov vsakdanji kruh. Na okrajih in državnih razstavah (County in State Fairs) vidijo obiskovalci, oz dobe vtis, kako razvito je poljedelstvo. V vzhodnih časnikih čitamo poročila, ki pa vsa vidijo samo solnčnato stran farmarjevega življenja, vsa poročila govore samō o prosperiteti, senčate strani so pa popolnoma prezrli, ali pa jih v svoji slepoti videti nočejo; ali jih nočejo poznati, ali pa v svoji nevednosti mislijo, da ima farmar na samih rožicah postlano.

Pa če bi tudi tako bilo, da bi bilo vse bede in vseh stisk na farmah, pri poljedelstvu konec, da bi farmar res mogel za silo izhajati, ali naj se on zadovolji s tem, da lahko izhaja? Ali mora biti on s tem zadovoljen? Ali naj drži jezik za zombi, plača mirno in tiho davke in potem zopet voli republikansko stranko, če je morda za eno leto rešen skrbi, da ne bo prišel šerif in mu zapečatil hišnih vrat?

Enkrat za vselej treba pribiti, da more biti farmar rešen vseh gospodarskih skrbiv; razum tega hoče biti pa tudi v političnem in gospodarskem življenju popolnoma enakopraven. Kolonisti l. 1776. se niso odtrgali vsled gospodarske bede od Anglije; šlo jim je še kolikor toliko dobro. Toda rajše bi bili trpeli leta in leta pomanjkanje, niso se bali bojev, da bi bili le dosegli pravičnost in enakopravnost, katero jim je Anglija odrekala.

Farmar našega časa vidi, kako vse okoli njega dela in glede na to, da-se cena njegovim izdelkom določi, da lahko to celo kontrolira. Vidimo pri jeklu, pri olju, pri sladkorju, da stari zakon o povpraševanju in ponudbi ne določa cen tem izdelkom. Farmar vidi, kako si delavske organizacije z dolgoletnimi kontrakti in tarifi zasigurajo primerno plačilo, primeren zaslužek. Farmar mora mirno gledati, ko še vlada prihaja železnicam na pomoč in jim zasigura gotove obresti za njihove pogosto "prevedene" delnice.

Farmar vidi samega sebe kot žrtev brezvestnega prekupeca in špekulantja. Molčati mora, ko ga železniške družbe izsesavajo. On se ozira nazaj na leta deflacijske, ko sta bila on in delavec določena za to, da nosita vse breme prehoda iz vojnih časov v čase miru. Delavec se je temu uprl, in je to lahko storil, storil to z vsphem, ker se je lahko opiral na močno organizacijo. Farmar pa se ni mogel in se ne more braniti, on mora prenašati sedem suhih let, četudi ni bil tako srečen, da bi bil imel ob času mastnih let take dobičke, kakor so jih imele druge paroge na gospodarskem, posebno na industrijskem polju.

Kljub vsem demokratičnim načelom nimamo enakopravnosti pri nas. Farmar je bil vedno zapostavljen. Za druge se je skrbelo, za njega se ni storilo nič. In danes, ko je skrajni čas, da bi se za njega kaj storilo, ko gre farma za farmo na boben, mora farmar mirno gledati, kako je prepričen svoji lastni osođi, in ne samo to, še molčati mora, ko ga dolže "ne-ameriškega radikalizma".

Farmar je sit tega, da bi se dal še dalje voditi za nos. Enakopravnost z industrijo, itd. to je, kar zahteva tudi za se! In to enakopravnost bo farmar tudi dosegel. V kongres bo volil može, ki bodo napravili konec izkorisčanja slabih od gospodarsko močnih. Se pa jako moti, če kdo misli, da bo to gibanje med farmarji prenehalo, kakor hitro se bo njihov gospodarski položaj izboljšal. Farmar se je podal v politiko in bo v politiki ostal, ne samo radi dolarja, ampak da končno zmaga načelo pravice in enakopravnosti!

"EDINOST"

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

potem delajmo za svoj katoliški tisk.

Morda mi bo kateri izmed čitateljev rek, kadar se ti oglaši, pa samo o agitaciji govoris. Da res je to, samo o tem govorim, ampak pomnite, da se mi vidi o tem tudi najbolj potrebno govoriti. Zakaj, kadar se bomo katoličani zavedali teh dolžnosti, da je naša dolžnost agitirati za katoliški tisk, potem bo to vprašanje rešeno in z njim tudi vprašanje katoličanstva.

Kar se tiče delavskih razmer v našem mestu, so vedno dobre in se nimam ravno za pritoževati. Nihče sicer nam ne prinaša na krožniku samega medu, zavžiti moramo tudi marsikaj trpljenja. A to je pa povsod, kjer so ljudje.

Mi detrotski rojaki še vedno pričakujemo, da se bo hotel kak slovenski duhovnik zavzeti za nas. Pogoji v naši naselbini so tako ugodni za to stvar.

Zakaj cerkev bi se zasedala prav lahko in ta čedna toliko bi se nabralo tekomp enega leta. Za prvo leto bi si pomagali pa kako drugače. Tudi za to so ugodni pogoji. Sicer bo treba dela, to se razume, a brez dela pa itak nič ni.

Pozdravljam vse naročnike in čitatelje tega lista, kateri naj nikar ne pozabijo pridno agitirati za ta list, da postane enkrat dnevnik, katerega že dovolj dolgo čakamo.

A. K.

Aurora, Minn.

Kaj se od nas nič ne oglaši, sem se namenil jaz nekoliko poročati tudi iz naše naselbine, da ne bodo mislili rojaki po drugih naselbinah, da smo se že vsi izselili od tukaj.

Kar se tiče društvenega življenja se gibljemo precej krepko. Tudi drugače si rojaki dobro pomagajo.

Brez nesreč pa tudi pri nas nismo. Za poročati imam kako žalostno vest, da je umrl zadnjo sredo tukajšnji družinski Mr. in Mrs Matt Turk o-ljetni sinček Alfred v Biwabik bolnišnici. Moral je na operacijo radi vnetja spleča, kateri je pa podlegel. Pokopan je bil iz cerkve sv. Roženega venca na Biwabiku.

Stariši umrlega sinčka so dobro poznani po vsej tukajšnji okolici. Mr. Turk je bil dolgoletni član odbora za naobrazbo, bil je tudi večkrat izvoljen v kake javne urade tukajšnjega mesta in okraja.

Zalujočim starišem izražam globoko sožalje. Pokojnemu sinčku družine Mr. Turkove pa Bog daj obilo nebeškega veselja nad zvezdam!

Poleg žalostnega slučaja smo imeli pa tudi veseli slučaj, ko sta se poročila ženin Mr. John Plevel in nevesta Miss Paulina Zakrač. Oba stanujeta v Aurori. Poročila sta se v Biwabiku, kjer jih je poročil naš preč. g. župnik Father John Jerše, ki obenem oskrbuje tudi našo naselbino.

Poročeni par bo gnezdzil tu v tem mestu na Third ave. Nevesta je hči kako ugledne tukajšnje družine Mr. in Mrs. Franka Zakrač.

Omeniti moram, da se je na svatih jako dobro zabavalo v družbi ožijih priateljev in sorodnikov.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike. Listu Edinosti pa želim, da si skoraj dnevno prihaljal v naše naselbine.

Eden izmed svatov.

IZ DUHOVSKIH KROGOV.

Preteklo sredo vršil se je tukaj pri sv. Štefanu v cerkveni sklep naših oo. Franciškanov kar napisali prezdravljamo in ga bodo gotovo enako iskreno pozdravili vsi dobromisli. Vse katoličke Slovence je že skrbelo, kaj bo z našimi slovenskimi župnijami, ko nam bo sedanja hovščina pomrla in ne bo novega naraščaja za njimi. Sedaj bo, upamo za to dobro preskrbljeno.

Pričakujemo še kaj več poročila o tem velevažnem sklepu.

Komisariat steje danes 18 duhovnikov, 8 klerikov, bratov lajnikov in 10 dijakov. Duhovniki patri oskrbujejo 11 župnij, 4, oz. 5 slovenskih, 5 hrvatskih in 1 slovaško.

Priznala se je. — Ob prav slabem vremenu prišel je mož prav lačen domov h kosilu. Ko je nesel prvi grizljaj v usta, ozrel se je skozi okno in videl, kako lige dež, kakor iz škafa. "Je to danes svinjarja," je rekел. "Odusti," oglašala je žena, "kuharica" je zbolela in jaz sem moral sama kuhati.

Duša živi! — Nedavno je rekel slavný Edison, na katerega so se naši brezverci že tako pogosto sklicevali: "The soul lives after death takes flight . . . We do know that the soul exist after death" . . . Kaj bo rekel Mulek sedaj?

Nič kosila! — Plehar Matij je obiskoval svoječasno rad župnika in jo primahal v župnišče vedno kratko pred podnevnom. Nekoč je tudi "počastil" nekega župnika s svojim obiskom; bilo je 12, bila je ena, bila dve, bila tri, a dottični gospod se le le ni premaknil od pisalne mize. Končno je pa Matij le vprašal: "Ali nič ne koseš?" na kar je dobil odgovor: "Danes ne!" K temu župniku ni Matija več na obisk . . .

Kaj pravite ljudje božji, kdo je bil tisti, ki je rekел: "Pustite male in nedolžne k meni priti, kajti njih je nebesko kraljestvo!" — Kdo? — Pedagog "nesmrtni" Francisco Ferrer! Tako odgovarja Radelj v zadnji petkovski številki tetke Prosvete. Ali ni zadel?!

Zavertnik se je s pedagogom Ferrerretom, ko ga je v neki številki Prosvete spomladi preveč povlačil nevarno opekel. Dobil se je človek, ki je Zavertniku podal "mastro pogačo," na katero, kakov se sliši Zavertnik še danes ni pozabil.

S takimi svetniki kot so Liebnicht, osobito se s Trockijem in Ferrerrom, se pa res lahko postavlja. Ti patroni vam vodi po logiki vašega "pedagogičnega" dela pristajajo, četudi včasih tetka Prosveta skuša vedati, da ona ni proti veri. Prvih patronih se že opraviča, namreč, da to stori samo tedaj, kadar vrže trnek med neizkušene ribice . . .

Ha! Ste videli Muleka kak odgovor vam je podal, zakaj se ni nič darovalo lansko leto ubogim premagarskim družinam iz milijonskega fonda? Tako ja Mulek! Prvikrat od kar piše meteorite smo te videli priznati resnico. Rekел je: "Ako bi bila država pravična, kot ni, bi take sleparje (tu misli na nabiralce milijonskega fonda, med katerimi je bil tudi on, ker drugih takih sleparjev ni) pognala v rudnike, če niso za drugo pošteno delo, da bi vsaj enkrat okusili, kako trdo so slovenski delavci zaslužili tiste dolarčke, ki so jih darovali za milijonski fond."

Tisti, ki so bili načarbari si naj sedaj pa sami svojo sodbo narede!

Na prijatelje se lahko zanesi samo tedaj, če imas dovolj denarja, da jih z njim priklenes k sebi.

V NEDELJO POPOLDNE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

19 po bink. — Pril. o kraljevi ženitnini. Mat. 22.

30 Nedelja — Hijeronim, duh cerkv. uč.

1 Ponedeljek — Remigij, škof.

2 Torek — Angelji Varuh.

3 Sreda — Kandid, muč.

4 Četrtek — Francišek, spoz.

5 Petek — Placid in tovar., muč.

6 Sobota — Bruno, opat.

—

ZAKRAMENTI. — UČINKI ZAKRAMENTOV.

Zakrament je vidno znamenje, ustanovljeno od Jezusa Kristusa, da deli milost, in sicer vedno kako posebno milost v naši duši.

Zakrament, sem rekel, povzroča, podeljuje milost naši duši. To je, kar imenujemo, učinek znamenja pri zakramantu. Kako povzroča pečat odtisk v vosku, kakor kruh redi in hrani, kakor voda ugašuje žejo, kakor ogenj žge, ključ odpira, ravno tako povzročuje zakrament v duši gotov učinek in podeljuje milost, ki je lastna temu ali onemu zakramentu. Je to znamenje, ki učinkuje. Znamenje, ki samo kaj označuje, je do dela različno od znamenja, ki učinkuje to, kar naznana. Vojaška obleka znači gotove vrste vojaštva, pehotu, konjico, topništvo, zrakoplovce itd. — — je samo znamenje, ki označuje; trobentač s svojo trobento spravi vojna, krdela v gibanje — — znamenje, ki učinkuje.

S svojo vsemogočno besedo je Bog vstvaril svet in vse, kar je;

rekel je: Bodl svetloba, in bila je svetloba. Jezus Kristus se je z roko dotaknil gobavca in rekel: Hočem, bodi čist, in bil je očiščen. Dotaknil se je nosilnice, na kateri so nesli mrtvega Najmskega mladeniča in rekel mrtvemu: Vstani, in mladenič je vstal. Pri ženitnini v Kani Galejski je spremenil vodo v vino s svojo besedo; v puščavi je razmnožil kruhe s svojim blagoslovom.

To so bila znamenja, ki so imela učinek; in tako tudi zakramenti brez vsakega dvoma učinkujejo v teh, ki jih prejemajo, če ni nikakega zadržka.

Tak zadržek je stanje, razpoloženje tega, ki prejme zakrament. Kdor gre k sv. spovedi, ne da bi se zadostno in prav pripravil, ne bo dobil odpuščanja grehov. Ta dela ravno tako, kakor tak, ki hoče z mokrim lesom napraviti ogenj, tak les ne bo goren. Ne zato, ker ogenj nima nikake moči, ampak zato, ker je tvarina, ki noče, ki ne more goreti. Ravno tako je pri gremiku zadržek, da ne more dobiti odpuščanja grehov, če se za spoved ni prav pripravil, če nima

pravega kesanja in resnične volje, da se bo poboljšal.

Ne smemo pa zamenjati zakramentov z obredi, ki so spojeni z zakramenti. Med zakramentom in obredi je bistven razloček, kakor na primer razloček med dijamantom in zlatim prstantom, v katerem je dragi kamen vdelan; med relikvijo (Ostankom svetnikov) in posodico, v kateri so stanki shranjeni; med sv. Rešnjim Telesom in monštranco, v katerem je Presv. Rešnje Telo. Vse molitve, ki se molijo, vsi obredi, ki se opravljajo pri podeljevanju zakramenta in ki so pred ali po zakramentalnem znamenju, ki ga je ustanoval Jezus Kristus, so vpeljane od sv. Cerkve, ali v naše poučenje, ali pa da se toliko bolj kaže vzvišenost in svetost zakramenta.

Glejmo, da ne bo nikakih zadržkov, ko prejemamo zakramente. Vedno se vredno pripravimo na njihov prejem, da prejmemo polnost milosti in sadov, katere zakramenti podeljujejo

tem, ki jih vredno prejemajo.

—

APOLOGETIKA.

Papeževa nezmotljivost.

O papeževi nezmotljivosti uči Cerkev sledče: "Če govoriti papež EX CATHEDRA, to je v izvrševanju svoje službe, svojega urada kot pastir in učenik vseh kristjanov, če na podlagi svoje apostolske oblasti proglaši kak nauk, ki se tiče vere in nравov, kateri nauk mora držati in verovati cela Cerkev, potem je papež obvarovan vsled pomoči, ki jo je Kristus obljubil Petru in njegovim naslednikom, obvarovan pred vsako zmotno."

S temi besedami je natančno in jasno označena papeževa nezmotljivost. Predmet papeževe določbe more biti samo kak nauk, tičoč se vere ali nравov.

Nezmotljivost papeževa, kakor jo razumevamo katoličani, sledi naravno iz bistvo Cerkev. Kristus je hotel, da traja njegov namuk do konca sveta nepokvarjen in da se vsakemu posameznemu človeku kot tak oznanja.

Kristus je moral torej poskrbeti za to, da se to lahko zgodi. Imel je za to več potov. On bil lahko razsvetil vsakega posameznega človeka in ga obvaroval pred zmoto, on je pa tudi lahko ustanovil oblast, od katere naj bi posamezniki prejeli njegov nauk. Prvega nistoril — — dasi to trdijo nasprotinci — — ker vidimo to ne morete omisliti kot je knjiga "Ob tihih večerih." Naročite jo od

Knjigarne "Edinost,"

ki jo ima v svoji zalogi.

Knjiga je trdo vezana in ima 233 strani. — Stane: \$1.00.

—

Da se pa papež ne more motiti, je jasno iz Kristusovih besed: "Ti si Peter, skala, in na to skalo bom zidal svojo Cer-

kev, in peklenška vrata je ne bodo premagala." Ako bi mogel papež vernikom kaj zapovedati verovati, kar bi se ne strinjal z resnico, potem bi se skala magala, peklenška vrata — — laž — — bi zmagala. Ravno tako pa Bog ne more pripustiti, da bi vrhovni pastir, kateremu moramo vsi slediti, peljal svojo čredo na napačen pašnik. Bog mora torej papeža varovati pred zmoto.

NOVE KNJIGE.

Ljubiteljem lepih povesti in podučnih knjig naznajamo, da smo prejeli te dni vecjo zalogo vsakovrstnih knjig. Med drugimi smo prejeli tudi več novih knjig, o katerih bomo skušali po svoji moči podati nekoliko ocene pod to rubriko, da bodo citatelji približno vedeli, kaj knjiga predstavlja in s kom se pisatelj bavi.

"Ob tihih večerih" nosi naslov knjiga, ki jo je izpisal Ksaver Meško. Ta knjiga je izšla v novi izdaji v tem letu 1923. Knjiga predstavlja človeka, ki sanja zatočen, v človeški domislji. Ko je Meško izdal te knjige, sta se pričela prepričati o njej dva tabora: mladina, zlasti ženska, je uživala v vsa srečna sanjala te lepe pesnikove sanje; starejšim pa so bile premehke, prenežne in presanjave, a vseeno jih je rad in s zanimanjem čital tudi vsak odrastel, kakor tudi starček in starda, kajti v knjigi je našel vse svoje življenje, ki je dokaj podobno eno drugemu in se čutili pri tem branju pomlajenega, kajti duh, ki se ga je nabral v tej knjigi, ga je prenesel nazaj v tista mlada leta, ko je skakal okoli domačega praga kot otrok, in potem kot fant hodil moško okoli in potem kot mož samostojen gospodar. O tej knjigi so bile izrečene sodbe od najbolj merodajnih slovenskih pisateljev. Ivan Cankar je nekoč vprašal:

"Ali je Meškotova duša resnično taka?"

Pisatelj Medved je odgovoril: "Res!"

Cankar: "Potem piše prav in dobro."

Krek: "Nocoj sem bral knjigo "Ob tihih večerih". Veruj mi, take mehke sanje so človeku kar potrebne včasih. Lepo so."

Naše prepričanje je, da je to najboljše Meškotovo delo. Rojakom jo priporočamo, da pridno sežejo po njej, kajti boljše knjige si za zimske večere ne morete omisliti kot je knjiga "Ob tihih večerih." Naročite jo od

Knjigarne "Edinost,"

ki jo ima v svoji zalogi.

Knjiga je trdo vezana in ima 233 strani. — Stane: \$1.00.

—

ŠIRITE LIST EDINOST

* * *

"Volk spokornik", je drugo krasno Meškotovo delo, prirejeno zlasti za našo mladino. Knjiga obsegajo 134 strani in je jako lepo ilustrirana s številnimi slikami. Ob koncu tega krasnega dela pravi pisatelj Meško, med drugim tudi tole: "Če mi je legra kdaj na srce težka malodružnost, kakor leže čez pokrajino strupena jesenska megla, da pokrajina in vse življenje v nji duši in mori s hladno svojo težo, sem se spomnil tisočih jasnih oči naših malih, ki čakajo lepe besede in so hvaležni zanjo, kajti nihče na svetu. In posijalo je novo solnce v srce in pregnalo vse težečo, morečo meglo..."

Lepše knjige ni za vašo mladino dragi rojaki, kakor je ta knjiga, ki je nalač za mladino prirejena. Naročite jo od

KNJIGARNE "EDINOST,"

ki jo ima v svoji zalogi. Stane: z mehkim platnicami 65c. Trdo vezana 85c.

—

VOJNO STANJE V BOLGARIJI.

London. — Po Exchange Telegraph iz Sofije se poroča, da je vlada proglašila po vsej deželi vojno stanje, ker civilne oblasti so brez moči proti revolucionarnim komunistom.

—

MORILCA RUSKEGA CARJA ZASLEDILI.

Berlin. — Mestna policija je prejela tajni namig, da se nahaja v Berolini ruski podanik Jacowieff, ki je baje sodeloval pri umoru ruskega carja Nikolaja. Posebni detektivi so bili poslanici na lov, da ujamejo Jacowieffa.

—

KRVAVA STATISTIKA 503 MRTVIH.

Chicago. — Od 1. januarja 1923. do včerajšnega dne je bilo 503 oseb ubitih v avtomobilskih nesrečah deloma radi neprevidne in hitre vožnje avtomobilov, deloma radi neprevidnosti presečev samih.

—

NAGLI SOD NA BOLGARSKEM.

London. — Potom Central News agencije je dospelo poročilo, da je Cankova vlada dala eksekutirati nad 200 komunistov v zadnjih uporih. Veliko število pa je zaprtih po raznih mestih.

—

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

—

PISMO IZ SLOVENIJE.
(Nadaljevanje s 1. strani.)

zaci, ki stoje na stališču federacije. Le tako bo mogoče vzdržati enotno fronto na znotraj — ki bo obenem imela pravo veljavno tudi na zunaj. Mogoče se zdoto na prvi pogled težko — ampak če ne moremo premagati takih težav, potem federacije Slovenije ne bo! O tem je boljše, da smo si na jasnen."

Tako misel pozdravlja vsi pristaši slovenske avtonomije. Kako se bo razvijala naprej, vam bom pozneje poročal.

V zadnjih tednih je na dnevnom redu Radič in njegov "beg" v inozemstvo. Izprva je vse časopisje prinašalo najbolj senzacionalne vesti: videli so ga večkrat ob istem času — danes na glavnem kolodvoru v Budimpešti in na kobilu hrvaškega seljaka v Dolenji Tuzli, jutri pa že v pratu na Dunaju in na stopnicah veličastne katedrale v Milancu. Srbski in slovenski Srbi naklonjeni listi so se že veselili njegovega "izdajstva" nad Hrvati. Pisali so, da je "zmenjen s Paščem," ki da ga je podkupil, ker se je ustrašil pretečega mu zapora itd.

Danes pa, ko to pišem, imamo o potovanju Stjepana Radiča, voditelja H. R. S. S. — hrvatske republikanske seljačke stranke — že točnejša poročila. V noči od 21. do 22. julija t. l. je odpotoval Radič v vas Gola, ki leži onstran Drave ob mažarski meji. Tu je mogoče priti preko Drače brez vsakih ovri, ker je vsa struga na naših tleh. Nato je potovel preko Budimpešte na Dunaj, od tod pa naravnost v London, kamor je po poročilu Reu-

terjevega urada dospel 20. avg. t. l. Potoval pa ni z našim potnim listom, ampak z običajnim "laissez passer," ki ga je dobil od angleškega diplomatskega predstavnika v Budimpešti. Pravijo, da je odšel v London na dvakratno povabilo bratov Buxton in lorda Curzon, angleškega ministra zunanjih zadev, da informira angleško javnost o hravatsko-srbskem sporu in da tam na licu mesta spozna angleško stališče napred temu perečemu vprašanju.

KOLEDAR AVE MARIA — NA OBZORJU.

V deseti dneh bo zunaj. Kar smo se mogli, smo se potrudili, da bi bil še lepši in zanimivejši kot lanski, s katerim je bilo vse tako zadovoljno. Upamo, da ne le nismo zaostali za lanskim, ampak ga celo prekosili. Prvič je še malo debeljši, kot lani. Drugič je mnogovrstnejši. Pričeli smo zanj krog novih priznanih pisateljev, ki so nas takoj založili, da nam je skoraj še za en koledar tvarine ostalo. Ameriški koledarji so navadno kakovrstača gnezda. Od vseh strani zmešano tvarino pretiskavajo in na novo prodajajo. Misimo se letos "kapricirali," da podamo kolikor mogoče le izvirno, naško, napisano. Kakor bodo čitatelji lahko iz napisov videli, da nam je to tudi posrečilo. Zato nas letosnjeva Koledarja ni in ne sme biti sram. Lahko se bo kosal z drugimi, ki imajo več sredstev na razpolago kakor mi in več odjemalcev. Naročite si ga čimprej, pa boste sami videli, da to ni nikaka baharija. Bojimo se, da ga nam bo zmanjkal, kakor lani, čeravno smo ga dali nekoliko več tiskati. Zato ne odlasa te z naročili!

Pišite na:

UPRAVNIŠTVO "AVE MARIA"

1849 W. 22nd Str.

CHICAGO, ILL.

CLEVELAND, OHIO.

Slovencem v Clevelandu in okolici naznajam, da imam veliko zalogo najboljših trpežnih čevljev. Vsake vrste po zmernih nizkih cenah.

Rojkom se toplo priporočam!

FRANK GABRENSA

6630 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Za organiste, pevce in ljubitelje glasbe imamo v zalogi sledeče note:

GLASBA.

a) cerkvena glasba.

Bernik, Pozdravljen, pesem za

mešani zbor in tenor solo ... \$ .10

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus:

Tom je gledal za vozom, stiskal pesti in klečal po angleško, Fritz, in stvara pa sta stopila k zavodu, ki ga je bil izgubil voz.

Zganil se je in se odvijal — in iz dežnega plašča se je prikazalo krvavo lice Diogenovo, plašno, z jasnimi sledovi pijanega prejšnjega večera. Ogledoval se je na vse strani, nerazumljivo se mu je zdelo, kako je to prišlo, da sedi na zemlji sredi prašne ceste, ko je vendar zadremal gori na višokem sedežu poštnega voza. Kosti so ga bolele in opiral se je na Fritza, ko je vstajal.

"Polaina! Zdi se mi, kakor da bi me bili s palicami premikastili!"

Polagoma je stopal, posebnih bolečin ni čutil. Prašni klobuk je držal v roki in dežni plašč je vlekel za seboj.

Z velikim trudom je med tem Jakob ustavil poštni voz tam doli pred bližnjo vasjo, ob smokvinem gozdčku. Nevarnosti ni bilo več in veselost se je popotnikom vrnila. Smejali so se in govorili vsi vprek in si pripovedovali dogodek. Na Boga ni nihče mislil, da bi ga zahvalil za rešitev. Le hišna Kate je slonela v svojem kotičku bleda in s sklenjenima rokama, zaprtih oči in nagnjene glave. Zdelo se je, da moli . . .

Opozili so, da manjka Diogena, pa so ga kmalu zagledali odalec prihajajočega, pa Toma z njim in Fritza, ki je nosil rdeči solčnik, povzročitelja vse nesreče.

Smejali so se Diogenu na vse pretege; le Leopoldina Pastorjeva je zaklicala s svojim globokim altom:

"Glej ga, brezstidneža, kako vleče po prahu moj plašč! Diogen, ali ne boš privzdignil plašča? Kakšen pa bo! Ali ne viši, da bo grd in prašen!"

Diogen si je ovil plašč krog pasu in se je hotel z izbrano vladnostjo pokloniti, kakor torero v areni. Pa zavrtelo se mu je v glavi in lahna omotica ga je prijela . . .

Pa ni dosti porajtal za to. Ali ko so se pripeljali v Cestono, ga je omotica napadla v drugič, in Leopoldina, ki je imela kljub svojim norostim še dobro srce, ga je hotela prisiliti, naj izpije par kozarcev zdravilne cestonske vode.

Diogen jo je zavrnil z eno svojih robatosti, da so se vsi zasmajali, pa se je zares ustavil v kopališču ter si dal prinesti veliko čašo — žganja, ki ga je izpil, po svoji navadi, s par koščki sladkorja. Alkohol mu je spet vrnil veselost in zdravje in od Cestone pa do Azpeitijske je neprehnomu govoril in razlagal, kako je padel z voza in se zbudil sredi ceste, in vsi so se mu grohotali.

V naglem diru so vozili skozi ozke ulice Azpeitijske in se bližali Loyoli, ki stoji četr ure od Azpeitijske ob vznožju mogočnega Izarraiza.

Veličastno se je dvigalo pred njimi krasno svetišče svetega Ignacija v kraljevi kolegiji. Na prostoru pred svetiščem je stal beli kip svetega Ignacija, ko da blagoslavljava krajino, kjer je teklia njegova zibel.

Pravokotno s svetiščem stoji hospederia, oskrbevališče za popotnike in romarje, ki pridejo častit svetnika loyolskega.

Tukaj se je hotela ustaviti Currita za nekaj ur, si počiti in potem nadaljevati pot v Zumarrago, kjer je nameravala stopiti na vlak, ki je odbhal ob polšestih zvečer v Madrid.

Popoldne je bilo krasno, dasi nekoliko vroče, kakršni so navadno septembarski dnevi v baskijskih hribih. — Posedli so torej pod senčnimi arkadami hotela k južini, katero je bila dala pripraviti Currita.

Pred njimi se je razprostiral travnik, zelen in smehljajoč,

poln svetlobe in veselja. Iz majhnega vodnjaka je veselo in živahnio žuborela voda, na levi se je dvigala veličastna stavba kolegija in cerkev, na desni je ležala dolina azpeitijska, ki je kakor venec cvetja in zelenja vezala vasi s svetiščem, v ozadju pa se je dvigal visoki Izarraiz, zelen v vznožju, kakor spomlad, siv v strmem vrhu, kakor častljiva starost. — Sredi vse te lepot pa se je dvigla kip svetega Ignacija, vzvišen nad vse zemeljsko, nad bogate in revne, nad veselje in žalost, vesel, miren, ko da molli in blagoslavlja . . .

V samostanu je zapel zvonček in potnikom se je ponudil prizor, vsakdanji za Loyolo, njim pa tuj in nov. Iz odprtih vrat so se usuli na izprehod novinc, trije in trije skupaj, rožni venec ob pasu, s povešenimi očmi, dostojno, mirno, jasnega lica in veleni. Pred svetim Ignacijem so se odkrili, spoštljivo, kakor se pozdravlja oče, in so se razdelili po različnih potih in cestah.

Currita in njeni spremjevalci so delali svoje opazke kot pristni velikomestni, moderni Ijudje. Jakob je jezno godel:

"To je bila prva neumnost, katero je napravila prenovljena vlada, da je odprla vrata tej drhal. Da se nam tukaj rodijo spletarji, hinavci in prekucuhui!"

Vnel se je živahan razgovor o jezuitih; nazadnje pa so vši sklenili, da si po obedu skupno ogledajo svetišče in kolegij.

Diogen je molčal.

Ko so ga vprašali za mnenje, je izjavil, da ne pojde z njimi, ker nima navade hoditi v kraje, iz katerih bi ga po vsej pravici vun vrgli; in ako so ti častiti gospodje pametni, bodo to v resnici tudi storili z njimi, s Currito in njenim spremstvom, če res mislijo udreti v notranje prostore kolegija . . .

Vsi so se vrgli na stareca in ga s psovki obdelovali. Branil se je in otepjal na levo in desno s svojimi robatimi in kosmatimi odgovorji, ki so pa dobro zadevali v cilj. — Currita je s pososom užaljene kraljice poklicala Fritza in mu dala narocilo, naj sporoči superiorju, da pride senora kontesa de Albornoz ob dveh obiskat kolegij in svetišče.

Bled, razburjen in jezen je govoril Diogen, kakor vselej, kadar je vzel kako stvar za resno.

Nagloma se je dvignil in odšel skozi vrata, ki so vodila v hlev . . .

Črez nekaj časa so ga videli smrtnobledega vračati se. Brez moći se je zgrudil na želesno klop. Ves potan in v velikih napornih izbljuval v kotu hleva vse, kar je bil pojedel.

Gorito in Leopoldina sta se mu sočutno bližala. Bati se je bilo, da padec le ni ostal brez posledic. Leopoldina mu je rekla:

"Glej, Diogen, bolan si! Treba bo zdravnika."

"Zdravnika?" je ječjal Diogen z izbuljenimi očmi. "Svoje žive dni ga nisem rabil. Ozdravil se bom sam."

"Pa ti pošljemo po živinozdravnika . . ." je pristavil Gorito.

"Ta bi bil šele drag! Ti so še bolj učeni. Niti besedice ne vprašajo bolnika, pa ga vendar ozdravijo. No, pa tudi tega ni treba! Se bom že sam pozdravil!"

Zahteval je steklenico žganja in je pil čašo za čašo ter deva val namesto dveh po tri kose sladkorja vanj.

Učitelj je vprašal mladega Joška v šoli: "Kaj misliš Jožek, kako daleč je do našega solntca?"

Jožek: "Ni posebno daleč. Včeraj smo bili na paši in smo ga videjeli proti večeru, ko je šel dolni za zvonikom cerkev sv. Marijete. Jaz mislim, da ješe danes tam nekje za streho, ker ga ni več tu."

Berač pride k neki gospoj in prosi vzbogajme. Gospa proti beraru: "Kako se vam še kaj godi? Že dolgo vas nisem nič videla."

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZIA. KLIJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboljše delo, najnižje cene.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj. upokladam stenski tabir.

Berač: "Oh, znajo gospa, slab se mi godi, slab. Vsak dan je slabše. Samo klobuk postaja od dne do dne bolj masten."

Kadar človek ne potrebuje kredita, ga ima kolikor hoče; kadar bi ga pa rad, ga pa nikjer ne najde.

Tel: Roosevelt 8221.

L. STRITAR

2018 W. 21st Place
Dovaža premog — drva — prevaža pohištvo in vse kar spada v to stroko.

Vsem se najtopleje priporoča!

Poklicite ga po telefonu!

FRANK GIMPEL

Slovenski zidar in kontraktor se prav toplo priporoča bratom Slovencem in Hrvatom v Duluthu in okolici.

Delo dobro in garantirano.
1315 — 101 Ave. W. New Duluth

PREJELI SMO KNJIGE.

Slovenska kuharica

KUHANJE je umetnost, katere se treba naučiti vsaki gospodinji. To umetnost si lahko pridobite iz knjige "SLOVENSKA KUHARICA!"

"**KNJIGA SLOVENSKA KUHARICA**" vsebuje 670 strani. Blizu sto slik, ki kažejo, razne priprave v kuhanju, kako se pripravlja jestivne itd. Knjiga je močno trdo vezana.

"**BREZ KNJIGE "SLOVENSKA KUHARICA"**" bi ne smeli biti nobena slovenska gospodinjska. Knjiga je pisana v prostem poljudnem tonu, da jo lahko vsak najpriprostejši človek razume. Pouči Vas, kako voditi gospodinjstvo in je radi tega zelo velike važnosti. Poda Vam merilo in navodilo za najpriprostejšo in najimenitnejšo jed. Knjiga je prišla v novi izdaji, izborni izboljšana in predelana.

Prejeli smo jih le omemojno število, zato je važno, da jo naročite brez odlaganja, aka hočete, da ne boste prepozni.

Knjiga stane \$4.00.

DRUGA VAŽNA KNJIGA ZA VSAKO GOSPODINJO JE:

SADJE V GOSPODINJSTVU

"**TA KNJIGA** je spisana še posebej, da Vas pouči, kako pripraviti sadje za konzerviranje čez leto. To je tudi velike važnosti za vsako gospodinjo. Vsaka gospodinja si dosti prihrani, ako kupi sadje sedaj, ga na umeten način konzervira in spravi za čez leto. To Vam natancno razloži ta knjiga. Knjiga je mehko vezana in stane samo 75c.

Pišite še danes po obe knjigi na:

KNJIGARNA EDINOST

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo služite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na pot do prvega napredka. List Edinost zahaja skoraj vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slovene so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI
Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVDIGNILA DO VSPEHAT, ako ob raznih prireditvah in kampaniah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslovne domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj priejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoraj najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim čč. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujemo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Njasi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. 'EDINOST'

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.

Anton Zbašnik**JAVNI NOTAR,**

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobotnice, oporoke in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno. Informacije zastonj.

ROJAKI V FOREST CITY IN OKOLICI

Se priporočamo pri nakupu razne železnine in kuhinjsko pohištvo, pri nas dobite vsakovrstne barve in varniše in drugo orodje, ki se potrebuje pri barvanju, razne kotle in drugo posodo za kuho, vsakovrstno orodje za rokodelce. Imamo največjo zalogo te vrste v mestu. Prodajamo po najnižjih cenah, ki je mogoče. Delamo tudi vsakovrstno plumbersko in kleparsko delo.

Priporočamo se za obilen obisk.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Str.

Forest City, Pa.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven domačega navodila, kako zvariti dobro domačo PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

</div